

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΚΟΝΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ Ι.Ν.ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ & ΑΓ.ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΠΡΩΤΟΔΙΑΚΟΝΟΣ

Δεκέμβριος 2017
Έτος 6° - Τεύχος 71

Διεύθυνση:
Κοιμ. Θεοτόκου 11
14565 Άγ.Στέφανος
Τηλέφωνο:
210 8141919

Διαδίκτυο:
www.agios-stefanos.gr
email:
graminast@gmail.com

Περιεχόμενα

- A) Έρωτήματα από
τὰ πρῶτα κεφάλαια
τῆς Ἁγίας Γραφῆς
(Α' μέρος)
B) Περὶ Μνημοσύνων
καὶ Κηδειῶν
(Δ' μέρος)
Γ) Ἑρμηνεία τοῦ Συμ-
βόλου τῆς πίστεως
(ΙΒ' μέρος)
Δ) Ὅσιος Σάββας
E) Ἀκολουθίες μηνός

Ἀνακοινώσεις

Τὰ Ἑνοριακά μας
Παρεκκλήσια
θὰ εἶναι ἀνοικτὰ
ἐκτὸς ἀπροόπτου
ὡς ἐξῆς:

Ἄγ. Αναγνώρων:
κάθε Δευτέρα
7.30-10.30 π.μ.

Ἄγ. Παρασκευῆς:
κάθε Παρασκευὴ
7.30-10.30π.μ

Ἄγ. Βαρθάρας:
κάθε Σάββατο
11-12 π.μ.

Ἄγ. Τριάδος:
κάθε Κυριακὴ
11-12 π.μ.

Ἄγ. Δημητρίου:
κάθε Κυριακὴ
7-10 π.μ

Τὸ περιοδικὸ ἐκδίδεται
κατόπιν ἐνισχύσεως
εὐσεβοῦς ἐνορίτου μας,
τὸν ὁποῖο εὐχαριστοῦμε!

Ἐπιμέλεια-Σύνταξη

πρωτοπρ.
Χρ. Θ. Θεοδώρου

A) Γνωριμία με τὴν Ἁγία Γραφή

«Μετὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τῶν Γραφῶν, νὰ ἀναγινώσκεις καὶ τοὺς θεῖους Πατέρες ποὺ εἶναι ἐρμηνευτές τῶν Γραφῶν...διότι οἱ Πατέρες, ἀναπτύσσοντας τὰ κρυμμένα νοήματα τῶν Γραφῶν... φωτίζουν τὸ νοῦ καὶ κάνουν νὰ γνωρίζεις ἐκεῖνα ποὺ πρὶν δὲν γνώριζες».
(Ἄγ.Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, Συμβουλευτικὸν Ἐγχειρίδιον, σελ.227)

Ἐρωτήματα ἀπὸ τὰ πρῶτα κεφάλαια τῆς Ἁγίας Γραφῆς (Α' μέρος)

Δὲν πρόκειται νὰ μελετήσουμε ὅλα τα κεφάλαια τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἕνα-ἕνα, οὔτε νὰ δώσουμε ἀπαντήσεις σὲ ὅλα τα ἐρωτήματα ποῦ προκύπτουν. Τὰ πρῶτα ὅμως κεφάλαια τῆς Γένεσης, ποῦ εἶναι πρῶτα καὶ ὀλόκληρης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶναι ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα. Μερικά, λοιπόν, ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα, ποῦ συνήθως γίνονται, εἶναι τὰ ἐξῆς:

(1) Πῶς ἤξερε ὁ Μωυσῆς, ποῦ ἔζησε τόσες χιλιάδες χρόνια μετὰ, τὰ ὅσα συνέβησαν κατὰ τις ἕξι μέρες τῆς δημιουργίας;

α) Για ὅσα ἀναφέρονται στὴν περίοδο ἐκείνη ποῦ δὲν ὑπῆρχε ἄνθρωπος γιὰ νὰ δεῖ τὴ δημιουργία, τοῦ τὰ ἀποκάλυψε-φανέρωσε ὁ Θεὸς καὶ ἔτσι ἔγινε ὁ Μωυσῆς προφήτης τῶν παρελθόντων. Λέει γι'αὐτὸ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Ὅλοι οἱ ἄλλοι προφῆτες, εἶπαν ἐκεῖνα ποῦ θὰ γίνουν μετὰ ἀπὸ πολὺ χρόνον ἢ ποῦ ἐπρόκειτο νὰ συμβοῦν κατὰ τὴν ἐποχὴ τους. Αὐτὸς ὅμως ὁ μακάριος (ὁ Μωυσῆς) ἐνῶ εἶχε ζήσει μετὰ ἀπὸ πολλές γενιές, ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, ἀξιώθηκε νὰ πεῖ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὸν Κύριό του σύμπαντος πρὶν ἀπὸ τὴν ὑπαρξή του» (ΕΠΕ 2,35).

β) Για τὰ ἱστορικά γεγονότα καὶ ὅσα συνέβησαν πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του, ὁ Μωυσῆς χρησιμοποίησε ὡς πηγὴ ὅ,τι γραπτὸ ἱστορικὸ ὑπῆρχε καὶ ὅ,τι προφορικὸ.

(2) Οἱ ἕξι ἡμέρες τῆς δημιουργίας εἶναι 24ωρες σὰν τις δικές μας;

Ὅχι βέβαια. Πρόκειται γιὰ μεγάλες χρονικὲς περιόδους, ὅπως εὐκόλα θὰ μπορούσε νὰ διαπιστώσει ἕνας προσεκτικὸς μελετητῆς τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

α) Ἐνῶ γιὰ κάθε μέρα λέει στερεότυπά το κείμενο «καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα...», γιὰ τὴν ἑβδομὴ ἡμέρα, δὲν λέει τίποτε. Ποῦ σημαίνει ὅτι αὐτὴ ἀκόμη διαρκεῖ καὶ ζοῦμε μέσα σ' αὐτήν. Ὅποτε καὶ οἱ προηγούμενες εἶναι ἔτσι μεγάλες σὰν κι αὐτήν. Ἐξάλλου ἡ Ἐκκλησία μας, θεωρεῖ ὄγδοη ἡμέρα, τὴν ἡμέρα ποῦ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐγκατασταθεῖ μὲ πληρότητα.

β) Ἡ 24ωρη ἡμέρα ὀρίζεται ἀπὸ τὸν κύκλο τοῦ ἡλίου (πιὸ σωστά, τῆς γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο). Για τὴν περίοδο ὅμως αὐτὴ ποῦ λέμε, ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται τὴν «4η ἡμέρα».

γ) Σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὀλόκληρη ἡ περίοδος τῆς δημιουργίας ὀνομάζεται μιὰ ἡμέρα (Γέν. β' 4-5).

Ἴσως τὴ φανέρωση τῶν γεγονότων τῆς δημιουργίας ὁ Θεὸς στὸν Μωυσῆ τὴν ἔκανε σὲ ἕξι ὀράματα ποῦ χαρακτηρίστηκαν σὰν ἡμέρες.

B) Γνωριμία με τὴν Λειτουργικὴ Ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας

Περὶ Μνημοσύνων καὶ Κηδειῶν (Δ' μέρος)

(π. Θεμιστοκλῆ Χριστοδούλου)

Τακτικὲς ἐπισκέψεις στὰ κοιμητήρια

Ἡ ἐπίσκεψη στὸν τάφο τοῦ κεκοιμημένου μας δὲν εἶναι μόνο γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς ταφῆς. Οἱ συγγενεῖς κυρίως καὶ κατόπιν οἱ φίλοι τοῦ ἀποθανόντος στὰ πλαίσια τῆς φιλανθρωπίας ἀγάπης τους μαζὶ μετὶ τῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς τοὺς ἐπισκέπτονται κατὰ καιροὺς καὶ τὸν τάφο τοῦ κεκοιμημένου τους.

Αὐτὲς οἱ ἐπισκέψεις τὸν πρῶτο καιρὸ μετὰ τὴν κηδεῖα εἶναι τακτικὲς. Πηγαίνουν καθημερινὰ στὸν τάφο. Δὲν ὑπάρχει συγκεκριμένο ὥραριο κάθε πότε πρέπει νὰ ἐπισκέπτονται τὸν τάφο. Σὲ μερικὰ μέρη μέχρι τὰ ἐννιάμερα, ὅταν γίνεται καὶ κόλλυβο, τὸν ἐπισκέπτονται καθημερινὰ. Ἐπειτα σὲ πιὸ ἀραιὰ διαστήματα. Ἄλλοῦ εἴθισται καθ' ὅλο το σαραντήμερο ἀπὸ τῆς κοιμήσεως νὰ ἐπισκέπτονται καθημερινὰ τὸν τάφο.

Οἱ ἐπισκέψεις στοὺς τάφους καὶ τὰ κοιμητήρια γενικὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκλαμβάνονται μόνο ὡς ἓνας ἀπλὸς περίπατος ὅπως γίνεται σὲ πλατεῖες καὶ δρόμους. Ἡ παρουσία τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ στὸν τάφο καὶ στὸ κοιμητήριον εἶναι προσευχητικὴ. Συνηθίζουμε στὸν τάφο νὰ κάνουμε προσευχὴ γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν κεκοιμημένων μας. Μάλιστα καὶ στὸ καθημερινὸ προσευχητᾶριον μας καλὸ εἶναι νὰ ὑπάρχει μιὰ προσευχὴ ὑπὲρ ἀναπαύσεως ὅλων των κεκοιμημένων μας καὶ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. Εἶναι μιὰ πράξη φιλανθρωπίας καὶ ἐκδήλωση τῶν ἀγαπητικῶν σχέσεών μας μετὰ τὴ θριαμβεύουσα Ἐκκλησία. Δὲν προσευχόμεστε μόνο γιὰ τοὺς ζωντανούς. Προσευχόμεστε καὶ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους γιὰ τοὺς ὁποίους ὑπάρχει καὶ μεγαλύτερη ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐνθυμούμαστε.

Οἱ κεκοιμημένοι περιμένουν τὴν προσευχὴν μας, τὴν ὁποία αἰσθάνονται. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία θέσπισε τὰ ἱερὰ μνημόσυνα τὰ ὁποῖα τελούμενα σὲ συγκεκριμένες ἡμέρες ἀπὸ τῆς κοιμήσεως, μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι πρέπει νὰ προσευχόμεστε γιὰ τοὺς κεκοιμημένους. Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι συμβαίνει πολλές φορές νὰ ξεχνοῦμε κάποιον ποὺ δὲν τὸν ἔχουμε κοντὰ μας. Οἱ κεκοιμημένοι ὅμως περιμένουν. Καὶ ἡ Ἐκκλησία μας πάντοτε θὰ μᾶς παρακινεῖ νὰ τοὺς ἐνθυμούμαστε. Μάλιστα καὶ γιὰ ὅλους ἐκείνους τοὺς κεκοιμημένους ποὺ πεθαίνοντας δὲν εἶχαν κανέναν συγγενῆ νὰ τοὺς κάνει μνημόσυνα, ἡ Ἐκκλησία θέσπισε τὰ Ψυχασάββατα ὅπου μνημονεῖ ὅλους αὐτούς.

Τέλος, στὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ μυστήρια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μᾶς τὴ θεία Εὐχαριστία, μνημονεῦνται οἱ κεκοιμημένοι μας μαζὶ μετὶ τοὺς ζωντανούς, στὴ γνωστὴ ἀκολουθία τῆς Προθέσεως ὅπου κατ' ὄνομα ἐξάγονται μερίδες γι' αὐτούς. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ δίνουμε τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων μας στὸν ἱερέα, γιὰ νὰ τὰ μνημονεῖ πρωτίστως στὶς Θεῖες Λειτουργίες καὶ στὶς προσευχῆς του.

Τί εἶναι τὰ Δίπτυχα ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων;

Δίπτυχα σύμφωνα μετὰ τὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς ἐκκλησίας μᾶς εἶναι ἡ κυρίως μνημόνευση τῶν κεκοιμημένων στὶς Θ. Λειτουργίες. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Προσκομιδῆς ἔχει χαρακτῆρα θυσιαστικό.

Ἡ μνημόνευση τῶν κεκοιμημένων κατὰ τὶς θεῖες Λειτουργίες εἶναι πολὺ παλαιὰ πρακτικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Ἦδη κατὰ τὰ

χρόνια των ἐπισκόπων Κυπριανοῦ Καρχηδόνοιο καὶ Τερτυλλιανοῦ προσεφέρετο ἡ Θ. Εὐχαριστία ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων κατὰ τὴν ἐπέτειο τοῦ θανάτου αὐτῶν.

Καὶ ἤδη ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ ἐπισκόπου Κυπριανοῦ παγιώθηκε στὴν πράξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀφρικῆς ἡ μνημόνευση σὲ κάθε λειτουργία τῶν κεκοιμημένων.

Τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων φαίνεται ὅτι μνημονεῦνταν ὀνομαστικῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων, τὰ ὅποια μνημονεῦνταν κατὰ ὁμάδες. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρακτικὴ τῆς λειτουργίας κατὰ τὰ χρόνια τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (347 μ.Χ.).

Τὰ Δίπτυχα σιγὰ-σιγὰ εἰσῆχθησαν στὴ Θ. Λειτουργία ὡς πινακίδια ποὺ ἀπὸ τὴ μία εἶχαν τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων. Κι αὐτὸ συνιστοῦσε λειτουργικὴν πράξη, ἡ ὁποία διατηρήθηκε μέχρι σήμερον στὶς Θ. Λειτουργίες, ἰδιαίτερος ἐκφώνως καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν βιβλίου διπτύχων στὶς ἀρχιερατικὲς λειτουργίες ἀντίστοιχα. Στὰ Δίπτυχα προηγῶνται τὰ ὀνόματα τῶν κληρικῶν, ψαλτῶν καὶ λαϊκῶν.

Τὰ Δίπτυχα ἐξ ἀρχῆς υἰοθέτησε ὁ βυζαντινὸς τύπος λατρείας, ὡς καὶ οἱ Ἐκκλησίες τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας.

Στὶς Θ. Λειτουργίες τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ Ἰω. Χρυσοστόμου ἡ μνημόνευση τῶν κεκοιμημένων προηγῆται τῶν ζώντων.

Γ) Πίστη και Ζωή

Ἑρμηνεία τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως (ΙΒ΄)

γ) Ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου
«Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους...»

Δὲν νοεῖται φύση χωρὶς τὴν ἐνέργειά της. Ἐτσι, στὸν Χριστὸ ὑπάρχουν δύο φύσεις καὶ δύο φυσικὰ θελήματα, ἀλλὰ ὅμως δὲν ὑπάρχει γνωμικὸ θέλημα. Τὸ γνωμικὸ θέλημα εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ καρπὸς ζητήσεως, βουλήs καὶ κρίσεως περὶ τοῦ ἀγνοουμένου. Στὸν Θεάνθρωπο ὅμως Χριστὸ δὲν ὑπῆρχε ἀγνοία καὶ γι' αὐτὸ δν μπορούμε νὰ μιλάμε γιὰ ὑπαρξή γνωμικοῦ θελήματος.

Ἐνα ἄλλο σημαντικὸ στοιχεῖο ποὺ πρέπει νὰ δοῦμε ἐρμηνεύοντας τὸ μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ θέμα τοῦ σώματος ποῦ προσέλαβε ἀπὸ τὴν Παναγία. Κατὰ τὴν διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, τὸ σῶμα αὐτὸ ἦταν καθαρὸ, ἀλλὰ θνητὸ καὶ παθητὸ. Ἐπίσης, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἦταν φθαρτὸ. Γιὰ νὰ μὴ γίνει ὅμως καμμιά παρεξήγηση πάνω στὸ σημεῖο αὐτό, ἐπειδὴ στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία ὑπῆρχε μιὰ αἵρεση ποὺ λεγόταν ἀφθαρτοδοκητισμός, πρέπει νὰ κάνουμε μερικές παρατηρήσεις. Ἡ λέξη «φθορά», κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνό, ἔχει δύο σημασίες. Ἡ πρώτη δηλώνει τὰ λεγόμενα ἀδιάβλητα πάθη χωρὶς τὴν ἁμαρτία, δηλαδή τὴν πείνα, τὴν δίψα, τὸν κόπο, τὸ τρύπημα τῶν καρφιῶν, τὸν θάνατο, ἢτοι τὸν χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνέλαβε ὁ Χριστὸς ἐκουσίως, γι' αὐτὸ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἔννοια μπορούμε νὰ καλέσουμε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ φθαρτὸ. Ἐτσι, ὁ Χριστὸς πεινοῦσε, διψοῦσε κλπ., εἶχε τὰ λεγόμενα ἀδιάβλητα πάθη μὲ δύο ὅμως ἀπαραίτητες προϋποθέσεις. Ἡ μία εἶναι ὅτι τὰ ἀνέλαβε ἐκούσια, καὶ ἡ δεύτερη ὅτι δὲν ἐνεργοῦσαν στὸν Χριστὸ ἐξαναγκαστικά, ἀλλὰ ὅταν ὁ ἴδιος παραχωροῦσε στὴν σάρκα νὰ πάσχη τὰ δικά της. Γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς «θέλων ἐπείνασε, θέλων ἐδίψησε, θέλων ἐδειλίασε, θέλων ἀπέθανεν».

Ἡ δεύτερη ὅμως σημασία τῆς λέξεως «φθορά» δηλώνει τὴν διάλυση τοῦ σώματος μετὰ τὸν θάνατο, καὶ αὐτὸ λέγεται διαφθορά. Μὲ τὴν δεύτερη σημασία δὲν μπορούμε νὰ κάνουμε λόγο γιὰ φθορά, διότι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ παρέμεινε ἀφθαρτο καὶ ἀδιάφθορο στὸν τάφο.

Ἐπομένως, εἶναι ἀσέβεια νὰ ὀνομάζουμε τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀφθαρτο πρὸ τῆς Ἀναστάσεως, μὲ τὴν πρώτη σημασία, ἀφοῦ ἐκούσια ἀνέλαβε καὶ ἐκούσια ἐνεργοῦσε τὰ λεγόμενα ἀδιάβλητα πάθη, διότι τότε δὲν θὰ ἦταν πραγματικὸ σῶμα, ἀλλὰ φανταστικὸ καὶ ἄρα ἀδύνατη ἢ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Μποροῦμε ὅμως νὰ ἀποκαλέσουμε τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἀφθαρτο μετὰ τὴν Ἀνάσταση. Ἐπίσης, εἶναι ἀσέβεια νὰ μιλοῦμε γιὰ φθορά μὲ τὴν δεύτερη σημασία, ὅτι δηλαδή ὑπέστη διαφθορά καὶ ἀποσύνθεση τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ στὸν τάφο.

Δ) Γνωριμία μὲ τοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας

Ὁσῖος Σάββας ὁ Ἁγιασμένος, 5 Δεκεμβρίου

Ὁ ἅγιος Σάββας καταγόταν ἀπὸ τὴν ἁγιοτόκο Καππαδοκία καὶ ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, τὸν 6ο αἰώνα μ. Χ. Γιὸς εὐσεβῶν γονέων, ἀγάπησε ἀπὸ μικρὸς τὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ διακρίθηκε στὴν προσευχὴ καὶ τὴν ἄσκηση. Σὲ ἡλικία δεκαἕξι ἐτῶν πῆγε στὰ Ἱεροσόλυμα, στὴν Μονὴ τοῦ Μεγάλου Εὐθυμίου, ὁ ὁποῖος τὸν ἔστειλε στὴν Μονὴ τοῦ ὁσίου Θεοκτίστου, ἐπειδὴ ἦταν ἀκόμη ἀγένειος. Ἐκεῖ προόδευσε στὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ ἔγινε πατέρας καὶ ποιμένας πολλῶν μοναχῶν τῆς ἐρήμου. Ἦταν ἐγκρατῆς σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε ὀρισμένες τροφές δὲν τὶς γεύτηκε ποτὲ στὴν ζωὴ του. Μάλιστα, ὅταν ἦταν νήπιο δὲν θήλαζε ποτὲ Τετάρτη καὶ Παρασκευή. Ετελειώθη ἐν εἰρήνῃ σὲ ἡλικία 94 ἐτῶν.

Ἐβίωνε τὴν μακαρία κατάσταση τῆς ἀπλότητος, ποὺ εἶναι ὁ ἀληθινὸς πλοῦτος τῆς ψυχῆς. Ἡ λέξη ἀπλότητα σημαίνει εἰλικρίνεια. Ὁ ἀπλοὺς ἄνθρωπος εἶναι εἰλικρινῆς, εὐθύς καὶ ἄδολος. Εἶναι «ἀγαθὸς Ἰσραηλῆτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι», γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν ἅγιο Ναθαναήλ.

Ἡ ἀπλότητα, ἢ εὐθύτητα καὶ ἢ εἰλικρίνεια, δυστυχῶς, ἐκλαμβάνονται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὡς ἀφέλεια καὶ βλακεία. Ὡσὰν νὰ ἦσαν οἱ βλάκες καὶ οἱ ἀφελεῖς, ἀπλοί, εὐθεῖς καὶ εἰλικρινεῖς. Μᾶλλον τὸ ἀντίθετο συμβαίνει, ἀφοῦ σήμερα, στὴν κατὰ πάντα ἄχρωμη καὶ ἀνελικρινῆ ἐποχὴ μᾶς ἔχει αὐξηθεῖ ἐπικίνδυνα ἢ κουτοπονηριά. Ἀπόδειξη τούτου εἶναι τὸ ὅτι «οἱ πολλοὶ πιστεύουσι προθύμως τὰ μηθεύματα, ἢ δὲ ἀλήθεια φαίνεται αὐτοῖς ἀπιθανωτέρα τοῦ ψεύδους», ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Παπαδιαμάντης. Καὶ ὑπογραμμίζει, μέσα ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του πείρα, μιὰ πραγματικότητα, ποὺ διαπιστώνουμε καὶ ἐμεῖς σήμερα. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐποχὴ του εἶχε πολλὲς ὁμοιότητες μὲ τὴν δική μας. Γράφει: «Ὅσάκις ἠθέλησα χάριν παιδιᾶς νὰ εἶπω ψεῦδος τι, εὔρον τοὺς ἀκροατᾶς τοσοῦτον εὐπίστους, ὥστε διαμαρτυρομένου ἐμοῦ ὕστερον ὅτι ἡστεῖζόμεν δὲν ἐπείθοντο, ἀλλὰ ἐπέμενον νὰ πιστεύωσιν ὡς ἀληθὲς το ψευδές. Ὅσάκις δε ἠθέλησα νὰ εἶπω ἀλήθειαν τινα, τοὺς εὔρον δυσπίστους καὶ βλακοπονηρῶς μειδιώντας».

Εὐτυχῶς ποὺ ὑπάρχουν καὶ σήμερα ἄνθρωποι ἀπλοί, ἄδολοι, εἰλικρινεῖς, ἄκακοι, ἡσύχιοι καὶ ἁγιασμένοι. Εἶναι ἡ ἀληθινὴ παρηγοριὰ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ε) Πρόγραμμα Ἀκολουθιῶν Δεκεμβρίου 2017

Ἐφημέριος	Κυριακή	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο
π. Χρυσοβαλάντης	Κάθε Παρασκευή στις 6 μ.μ. γίνεται ὁμιλία με θέμα τὴν ἐορμηεὶα τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καὶ στή συνέχεια στις 7 μ.μ. ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀποδείπνου		Τὸ μυστήριον τῆς ἰ. ἐξομολογήσεως θὰ τελεσθεῖ στις 5 Δεκεμβρίου ἀπὸ τις 10 π.μ. & στις 6, 12 Δεκεμβρίου ἀπὸ τις 5.00 μ.μ.	Τὸν μῆνα Δεκεμβρίου ὅπως κάθε χρόνο θὰ διενεργεῖται στὸ Ναὸ μας ὁ Ἑρανος Ἀγάπης	Τὸν μῆνα Δεκεμβριο στὸ Ναὸ μας θὰ ὑπάρχει Χριστουγεννιάτικη Ἐκθεση Ὁρθόδοξου βιβλίου	1 μ.Ἀγιασμός 8.30 π.μ.	2 Ἀγ.Πορφυρίου Παρεκκλήσιο Ἀγ.Δημητρίου Ἀ.Μαραθῶνος Θ. Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Ἐσπερινὸς Κυριακῆς 5.00 μ.μ.
π. Τριαντάφυλλος	3 ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' Λουκᾶ Θ. Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς Ἁγίας Βαρβάρας 5.00 μ.μ.	4 Ἀγ.Μεγαλομ. Βαρβάρας ἐορτάζον Κοιμητηριακὸ Παρεκκλήσιο Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.	5 Ὁσ.Σάββα Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.	6 Ἀγ.Νικολάου Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.		Κάθε Κυριακὴ τελεῖται ἡ Θ.Λειτουργία καὶ στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγ.Δημητρίου Πενκοφύτου 7.15-10 π.μ.	9 Σύλληψις Ἀγ.Ἄννης Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Ἐσπερινὸς Κυριακῆς 5.00 μ.μ.
π. Ἀνδρέας	10 ΚΥΡΙΑΚΗ Ι' Λουκᾶ Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.	11 ἈΓΡΥΠΝΙΑ ἈΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ 8.30 μ.μ.	12 Ἀγ.Σπυρίδωνος	13 Μυστήριον ἱεροῦ Εὐχελαίου 5.00 μ.μ.		15 Ἀγ.Ἐλευθερίου Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.	16 Ἐσπερινὸς Κυριακῆς 5.00 μ.μ.
π. Χρυσοβαλάντης	17 ΚΥΡΙΑΚΗ Προπατόρων Χριστοῦ ΙΑ' Λουκᾶ Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.			20 Ἀγ.Ἱερομ. Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.		22 Ἀγ.Ἀναστασίας Φαρμακολυτριάς Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Μεγάλες Ὁρρες Χριστουγέννων 5.00 μ.μ.	23 Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Ἐσπερινὸς Κυριακῆς 5.00 μ.μ.
π. Τριαντάφυλλος	24 ΚΥΡΙΑΚΗ πρὸ τῶν Χριστουγέννων Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** ΜΕΓΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΩΝ 5.00 μ.μ.	25 ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΣ Ὁρθρος & Θεία Λειτουργία 5.30 π.μ.	26 Σύναξις τῆς Θεοτόκου Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Πανηγυρικὸς Ἐσπερινὸς Ἀγ.Στεφάνου 5.30 μ.μ.	27 Ἀγ.Πρωτομ. Στεφάνου Ἀρχιερατικὴ Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ. *** Ἐσπερινὸς & Παράκληση τοῦ Ἀγίου 5.00 μ.μ.			30 Ἐσπερινὸς Κυριακῆς 5.00 μ.μ. 31 ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὰ Χριστούγεννα Θ.Λειτουργία 7.00 π.μ.